

PFAS dækker over en stor gruppe af kemiske stoffer, der blandt andet har vand-, snavs- og fedtafvisende egenskaber.

Fluorstoffer har særlige egenskaber, og det har ført til at brugen er meget udbredt. Stofferne bliver fx brugt i en lang række hverdagsprodukter som fx tøj, sko, mademballage og plejeprodukter.

Stofferne kan skade miljø og sundhed, samtidig med at de ikke nedbrydes. Derfor er der stor bekymring for dem.

PFAS er også kendt under navnene:

- Fluorstoffer
- Perfluorerede stoffer
- PFC'er
- Fluorcarbon

PFAS kan også gemme sig bag betegnelserne PFOA; PFOS, PTFE, Teflon og Gore-tex.

PFAS, eller fluorstoffer, bliver nedbrudt meget langsomt i forhold til andre stoffer. De har også uønskede effekter på mennesker og miljø. Derfor er de særligt problematiske, når de kan ophobe sig i miljøet og kroppen i mange år.

Sænket immunforsvar, øget kolesterol, leverskader, kræft, abortrisiko, hormonforstyrrelser og lungeskader er blandt de negative effekter, som fluorstoffer kan have.

Forskere går ud fra, at stort set alle mennesker i dag har fluorstoffer i kroppen. Det gælder også helt nyfødte, da fluorstoffer vandrer fra moderen til barnet under graviditeten.

Det ved vi om PFAS

Vi har stadig begrænset viden om PFAS - eller fluorstoffer - men der er generel bekymring for stofferne både blandt forskere, myndigheder, forbrugere og miljøorganisationer.

En gruppe forskere anbefaler, at den samlede anvendelse af fluorstoffer begrænses mest muligt, og at brugen af fluorstofferne ophører alle de steder, hvor de ikke er strengt nødvendige. Det arbejder myndighederne også for.

De to fluorstoffer, vi ved mest om, er PFOS og PFOA. Disse stoffer har begge uønskede effekter på sundhed og miljø.

Vi ved også, at fluorstoffer har meget svært ved at blive nedbrudt i naturen og spredes kloden rundt.

Stofferne kan derfor ophobe sig i miljøet og er fundet i høje niveauer i dyr såsom fisk, sæler og isbjørne.

Den langsomme nedbrydning og ophobning af stofferne i miljøet betyder, at deres uønskede effekter vil bestå i lang tid. PFAS kaldes derfor også evighedskemikalier.

Baunehøj Vandværk får løbende undersøgt det vand vi producerer og sender ud til andelshaverne, herunder de PFAS/PFOS relaterede stoffer, og vi ligger under de gældende grænseværdier i alle sammenhænge jævnfør det akkrediterede laboratorium R. DONS' Vandanalytisk Laboratorium A/S, der udfører målingerne.

September 2024